

המאורות. למרות התנאים הקשים, הצליח הקורס לרתק 30 תלמידים מתמידים, בתוכם הציר משה ברנשטיין. שרידי סבל אנז'סי. ההשתלמות ב־ פאריס, שבוצעה עם תום המלחמה, לא נתנה לי כלום, לדברי בום. הוא המשיך לשקוע גם במרחקים בצעירים מנושאי הארץ והתנאי.

בשבו ארצה, חילק בום את זמנו בין הציר באטלייה שלו לבין ביצוע גראפי של

רישום של בום לימוד אמנות ב־20 לא"י

תערוכות גדולות, כמו תערוכת החרוז התקיימה השנה בבית־דגון. תכנון תצוגה אחרת, מודיאון השואה והטרד בבית לוחמי הניסאות, הפך לגורם מכריע ביצירתו של בום. שלוש תערוכות שונות מן הסבל האנושי כיום והמוצגים החדשים שבילה בין המסמ העמוק ביותר עלי אדמות סבעו חותם בל־ יימחה על יצירותיו המאורות יותר.

על קיר הבאר. בום, שהערוכת תמו נותנו נפתחה השבוע בנגריית צ'רנינסקי בתל־אביב, איננו מצטער על הזמן שעליו להקדיש לעבודה גראפית כתיכנון תערוכות. "אדרבא", אומר הוא, "זה אחד הדברים המקנים לי את ההרגשה שאני, כצייר, נתון לצירור ולחברה".

מתוך תפיסה זו, של הציר כמשרת ה־ חברה, הוא שואף ליותר מכך. תקוותו היא להסוך בעיקר לצייר של ציור־קיר, המיועד לקשט מקומות ציבוריים, וזו לדעתו הצורה העיקרית לעתיד אמנות הציר בכלל. לצורך זה, החל בום בשורה של נסיונות טכניים לציור־קיר, שכמה מהם מוצגים ב־ תערוכה. ציורים אלה מבוצעים בצבעים פלאסטיים חדישים, המסוגלים להאריך ימים על כל קיר, כשהוא מוסף עליהם בעודם טריים וישומי־עפרון חרטניים, הבאים ל־ תת לציור הצבעוני משהו מאופי הרישום. "אני", אומר בום, "רוצה לעסוק בציור דלא־ניידי. המסחר הקטן באמנות ציורי ה־ שמן הוא למורת רוחי. רק ציורי הקיר יכולים לעשות אותי, כאמן, נתון לחברה שבה אני חי. כל השאר הוא לוקסוס. אני סבור שלדאבוני הלכה במדינה הזאת לאיבוד הזדמנות בלתי־חוזרת, באשמת הארכיטקטים והציירים גם יחד, והיא — להקים מדינה מתוכננת מראש, יפה וחדישה. בנייני הציר בור, הקיבוצים, הערים — כל זה היה יכול להיות יפה כפליים אילו נבנה מתוך מחשבה אמנותית נכונה מראש".

שיפתו של בום: להשתתף בבניין ערים חדשות ומפעלי־פיתוח חדשים בציור־קיר על פני בנייני הציבור. בינתים, הוא מ־ שרטט יום ויום רישומים לציור־קיר הא־ שון שהוזמן אצלו, העתיד לפאר את הבאר של אוניית הפאר הישראלית החדשה, א־ק תיאודור הרצל.

וכונו כן: ציור דמותו של אבא קובנר לשעבר העולם הזה (828) וציורו של ישראל גלילי (העולם הזה 880).

ציור

הטיפוס אל הקיר

בשנת 1938, החליט המשטר הנאצי ב־ גרמניה לגרש מן המדינה את כל היהודים ויצאי פולין אל הגבול הפולני. פולין של ערב מלחמת העולם השנייה לא התלהבה לקבל אליה את היהודים המגורשים. אלפי היהודים המגורשים נתקעו, איפוא, למשך חודש שנים רבים בעירית הגבול הקטנה סבונצ'ין, מקום בו היו מרובים יותר מתושביו הקבועים של המקום, ושוכנו זמנית באורוות גדולות ב־ באולפים ציבוריים.

בין המגורשים נמצאה גם משפחת הלץ, עם בנה לי־ אה, בן ה־13. לנער, שגדל בעיר אסן בגרמניה, לא היה איכפת כלל שלימודיו הסדיריים בבית־הספר העממי ה־ גרמני נפסקו לפתע. אורבה, הוא שמח על כך שיכול היה לבלות את זמנו כטוב ב־ עיניו. מה שהיה טוב בעיניו הוא התבוננות בלתי־פוסקת בעבודתם של הציירים פרלי מלצ'י (כיום יוצר המור־ זאיקה המפורסם ביותר ב־ ישראל) ודן גלבארט (כיום הקריקטוריסט של השבועון בקיבוץ ומחבר הספר פנימי בהחלט), שהיו אף הם בין המגורשים והועסקו בעבודות גראפיות למען הניינט האמריקאי, שפירנסו את המגורשים.

ביתניים, שחקן. "א־ לה היו המורים הראשונים שלי לציור", נזכר השבוע הנער מסבונצ'ין, ששמו הוסיף לה ביתניים לנסתלי בום. "הם פשוט נתנו לי להתבונן כמה שהם עובדים".

זם הצירשנה מחיי, נתלה בו כשרון נוסף: עם קבוצת ילדים הקים תיאטרון־על־רגל־אחת, הציג בפני קהל היהודים, שמילאו את ה־ אולם כערי ערב, מערכונים מחייהם שחברו על הבמה עצמה, ללא חזרות מוקדמות. גם כשחקן זכה בום לביקורתם הנלהבת של העיתון היהודי החרשאי היינטי. התיאטרון היהודי בווארשה התרשם מביקורת זו עד כדי כך, שהזמין את הנער לבוא ולשחק על במתו. אך בום העדיף לעלות ארצה במסגרת עליית־הנוער, שהשיגה במיוחד 20 סרטיפיקאטים למען קבוצת ילדים מוכשרים ונפתחה בכך את המסעל של העלאת ילדים לארץ־ישראל. הודות למפעל זה, הגיע ה־ נער לארץ חודשיים לפני הפלישה הגרמנית לפולין, הוכנס עם כל החבורה לגימנסיה חרצ'יה.

שטיפת־ידיים במפערה. בפרון מל־ חמת העולם, זרק בום את עבודתו מאחורי גבו, החליט להתגייס למשרת הישובים העבריים, אולם גופו הדל היה בעוכריו: הורפא הבריטי, שלפניו התייצב בטבריה, סירב אפילו לבדוק את הנער בן ה־17 צנום־ הגוף.

באין ברירה, קיבל בום עבודה במחנה צבאי בריטי בקרבת חיפה כצייר־שלטים. כ־ שפוסט משם, החליט לגשת סוף סוף ל־ הגשמת ייעודו האמנותי. הוא נסע לירי־ שלים כשבכיסו 20 לא"י, חסכוניותו מעבר דתו, והתייצב בפני מרדכי ארדון־ברנשטיין, מנהל בית־הספר לאמנות בצלאל.

"ארדון הסתכל בי בחשד", מספר בום, "ואמר: מילא, נניח שאקבל אותך לבית־ הספר בלי כסף, אבל ממה תחיה?" בום גילה עד מהרה כי אפשר לחיות אפילו משטיפת־כלים במפערה. בעודו מתגורר ב־ חצר חסרת־חלונות בשכונת מתנה־יהודה ב־ ירושלים, ביקר בשיעורי בצלאל, שמע בפעם הראשונה בחייו על ציירים כסאן, מאטיס, אורלילו או פיקאסו, שעד אז לא ידע על קיומם.

צריף הפסח חלוקה. עם תום הלימודים ביום בצלאל, מצא בום עבודה בלתי־רגילה. מוסד רוטנברג, שהקים סמינרים להשתלמות מקצועית במחנות המפעלים בקפריסין, הח־ ליט לארגן שם גם קורס לאמנות. בום שושלה לארגן את הקורס, קיבל צריף־סח לשה, שהעבודה בו הייתה אפשרית רק בשעות הבוקר המוקדמות ובשעות הערב

סוף, כיצד רואה איתו (998/1100)? "סוף קה, בעל חוש הומור, נאה ובנוה. בקי צור: מושלם".

★ ★ ★

אמא שלו אומרת

998/1101) מספר שהוא מהוה בעיה סוציאלית חמורה. "אין לי חברה... למוישה, לאיזיק, ליענקלה, לכולם יש חתיכות אלה, ורק לי אין. בחופשות, אין צורך לומר, אני ערירי, מחפש בנות ביום ובלילה, בדרום תל־אביב או בצ' פונה, אבל לשוא. אמא שלי אומרת שאני אבוד. עוד רגע ואסכים לדבריה. על כן החלטתי לבקש את עזרתך. אולי יתחיל לכת לי לעת זקנה — אני בן עשרים.

"פרסמי, איפוא, שיש בי ובאמתחתי סקחות, יופי, טוב לב, תועלת בגרות... הוא מפרט עוד מעלות לאין סוף. כן, צור, מי רוצה לפתור בעייה סוציאלית?

★ ★ ★

שמות פנטסטית

לעתים אנו קוראות במדור, "כותבות (998/1102), "שאיזה בן או בת כותב בים שאין החיצוניות חשובה להם. במ חילה מכבודם, זו שטות פנטסטית, מי כיון שהאופי משתקף בחיצוניות, יסלחו לנו בעלי חזות מכוערת, שדעתם לבטח אחרת, אך הם יכולים לחסוך להם ל־ מפרע את הקריאה".

שתי הנערות הללו לא ציינו את גילן, אך לא קשה לנחש לאור דבריהן, לא כן? הן, כרבות אחרות, "נורא נח־ מדות", רוצות להתכתב עם בני 19, 18, ונחשו מה עוד? בטח! שישלחו תמונות.

★ ★ ★

מי אמר שהוא זקן?

998/1103) טוען כי רוב הכותבים אלי, הם או נערים הממלאים עתה את שירותם בצבא, או בנות 16 המחפשות בחורים בעלי השכלה אקדמאית, צנחנים, או כל אחד אחר שאפשר להשווץ אתה.

השכלתו שלו, אומר הוא, איננה אקדמאית, כי אם תיכונית בלבד. (נורא, לא?) וזאת משום שאת עברו הקריש לפלמיית ולבניית הנגב. הוא טוען כי כל אותן ההרפתקות שאותן נערות מחס־ שות ואותם נערים מספרים עליהן — הן כבר מאחורינו. אך אין זאת אומרת שהוא זקן היושב ליד האח וגם גבו כסוף כחוסטרת, כמו בשיר המפורסם. טרם נלאו לו שלושים. הוא חושש כי רוב הנערות הכותבות אלי, אינן מעוני־ ינות בבחוריהם שעברו את גיל העשרים ושתיים, מוכן שהוא לא צודק, ועליכן להוכיח לו זאת.

הטיפוס שלי

אמיר עודד, דאר צבאי 2119, צה"ל, הוא אחד מאותם הברנסים המאושרים המוצאים תמונות נערות כה יפות כזו שלפניכם. וחרי דבריו: "אני רוצה לומר שדחאק זו ורק זו היא הטיפוס שלי, אבל היות ותתמונה ניתעם ליד, הייתי מאד שמח לחנות בה גם אחרי, וכסובן, למצוא את בעלת התמונה".

זוכרים את תמונת ארבעת המוסקטרים המזוקנים שנמצאה באוטובוס ירושלמי? מסתבר שדברים כאלה קורים באמת. לא מטבד חניג אלי מכתבו של הבחור שאיבד (בלי מרכאות) את התמונה.

"בכל עשרים ושלוש שנות חיי, כ־ תב הוא, "אינני זוכר מעודי מספר כה נדל של טפיחות גב עד כדי טרעור עמוד השדרה, כמו שספגתי עקב פרטום תתמונה בה אני מצולם עם שלושת חברי. "היי, איך חנעת להעולם הזה?" "שמע, אתה יודע? ראיתי את תמונתך בהעולם הזה." הירייה היא באמת קצרה מלהכיל את מבוול השאלות שניתכו עלי, וכמובן על שלושת חברי שקשש להט־ להסלים עם הפידסומות הגדולה.

פידסומת זו גרמה לי שלא במתכוון להיחזק, מה רבים הם קוראי העולם הזה בירושלים. כ־90 מאלה שהעירו לי על פידסום התמונה, אינם מוכרים לי כלל. ועתה לעניין: מרגע שלקחתי את העתון ליד, תקפה אותי הסקרנות לדעת מי האלמונית שמצאה את התמונה, וחי־ דואגת" לחברתה יותר מאשר לעצמה. חזק מזה, חושבני שבארגן שלי חיתה גם כתובת שכתובה היתה על גבי מכתב שנשלח אלי.

"מילא, אינני מצטער על שהארגן לא חחרז לי בהקדם ובלי בעיות. עצם חי־ עובדה שהתמונה נשלחה להעולם הזה, פרמדת לי שבת זו נמנית על קוראתיו של חסבוטון, ובת כזו חייבת להיות חנוניות..."

★ ★ ★

מיכל, אייך?

מכתב השבוע (998/1099) נכתב אלי אנגליה, והוא שונה, תודה לאל, ממכ־ הבים רבים שאני מקבלת, תריסר בפי־ רשה:

"מכתב זה הוא אליך, רותי, "יש לי בעייה, רות, ובעייה מורה למדי. אני רוצה שתעזרי לי, משום ש־ ידידי הישראלי המליץ עליך כעל מומ־ חית (??) בשטח זה.

"התוכלי למצוא לי נערה? אני מניח שאינני מקורי ביותר, אך... כל מה שאני יודע אודותיה הוא:

- (1) היא תל־אביבית, (2) שמה הפרטי הוא מיכל, (3) היא תלמידת שביעית של בית ספר תיכון תל־אביבי, (4) פגשה בתערוכת האטום כיום ששי 21.9.56.

"מבינה את, בוקר נאה, שמיים נאים, נערה נאה, מה אתה צריך יותר? היא מצאה חן בעיני. ואשר לה — בוקר נאה, שמיים נאים חרום אפריקאי נאה — זה אני... אני חושב שגם אני מצא־ תי חן בעיניה.

"השאלה היא: כיצד למצוא אותה? וזהי כבר עבודתך שלך. על כל פנים לחשתדל שהיא תתקשר אתי.

בתודה וברגשי הערכה ממעמקי לבי המאוהב,

(*)

תשבתן שאפרסם כאן את שמו, מה? פוצרעה! עיניו נשואות רק אל מיכל. מיכל, הלא תשאלו לשלום אוהבייך?

★ ★ ★

בקיצור, מורשלם

998/1100) טוענת שהיא נערה רגי־ לת בהחלט. היא נמצאת עתה בצבא, ו־ מקצועה בחיים הוא ההוראה. לכן מת־ עניינת היא באמנות, ספרות, פסיכולוג־ ית וחינוך, אל המחדו, גם בכחורים. וההוכחה לכך, היא רוצה להתקשר עם בחור שגילו נע בין 24 לח־

מורת וחילול, נראה, שוגות אף חן בהלומות על תכונותיו של הגבר הנכ־